

Asia: VN/1514/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle sähkömarkkinalain sekä sähköntoimitussopimusten vertailuvälineestä annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kymenlaakson Sähköverkko Oy kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle sähkömarkkinalain sekä sähköntoimitussopimusten vertailuvälineestä annetun lain muuttamisesta.

Näemme tavoiteltavana, että hallitus tekee konkreettisia toimia, jotka edistävät sähköverkon maksimaalista hyödyntämistä asiakkaiden tarpeiden mukaisesti. Energiainfra on yksi yhteiskunnan kriittisimmistä tukipilareista ja jonka kehittäminen on merkittävässä roolissa yhteiskunnan elinvoimaisuuden takaamisessa ja sen tehokas käyttö on kaikkien osapuolien etu. Lakimuutoksessa esitetään useita toimienpiteitä, joilla asiakkaiden mahdollisuuksia osallistua markkinoille pyritään parantamaan. Alla on esitetty näkemyksiämme kunkin toimen osalta, mitä niiden toimeenpano edellyttää jakeluverkkoyhtiöiltä.

Yhteislaskutus helpottaa asiakkaan mahdollisuuksia hahmottaa sähkökulutuksen kokonaiskustannus. Tämä helpottaa sähköasiakkaan talouden hallintaa ja mahdollisuutta ottaa käyttöön erilaisia sähkön jousto- tai säästötoimenpiteitä. Yhteislaskutuksen toteutus on pakollinen kaikille jakeluverkkoyhtiöille mutta vapaaehtoinen sähkön myyntiyhtiöille. Jokainen verkkoyhtiö on velvoitettu luonnoksen mukaan kehittämään järjestelmiensä rajapinnat yhteensopiviksi sähkön myyjien (keskitetyn) järjestelmän kanssa ja tämä tulee kasvattamaan verkkoyhtiön järjestelmäkustannuksia sekä kehitysvaiheessa että järjestelmien ylläpitovaiheessa. Näkemyksemme mukaan tavoiteltavaa olisikin, että myös sähkön myyntiyhtiöt ottavat yhteislaskumahdollisuuden mahdollisimman laajalti käyttöön, jotta tehtävät investoinnit jakeluverkkoyhtiön järjestelmiin antavat mahdollisimman suuren hyödyn asiakkaille. Yhteislaskutuksen toteuttamiseksi tarvitaan myös toimiva takausjärjestelmä ja näkemyksemme mukaan tämä pitäisi toteuttaa keskitetysti.

Sähkönjakelun hinnoittelurakenteen harmonisoinnin tavoitteena on harmonisoida verkkopalvelumaksujen rakennetta, jolloin palveluntarjoajille olisi helpompaa tarjota sopivia tuotteita sähkön käyttäjille ja käyttäjien optimoida sähkön käyttöön liittyviä kustannuksia. Näemme toimenpiteen hyvänä ja tavoiteltavana, koska muutos selkeyttää myös verkkoyhtiöiden tarjoamien verkkopalvelumaksujen vertailtavuutta. Tämäkin muutos vaatii joka tapauksessa sähköverkkoyhtiöiltä järjestelmämuutoksia, jotta hinnoittelurakenne on toteutettavissa. Tämän takia haluammekin korostaa, että hinnoittelurakenteen tulee pysyä mahdollisimman muuttumattomana pidemmän aikaa, jotta järjestelmien kehityskustannukset verkkoyhtiöiden kannalta pysyvät hallinnassa.

Markkinapohjainen kuormanohjauksen tavoitteena on mahdollistaa sähkömittariin liitettyjen asiakkaan sähkölaitteiden ohjaaminen suoraan mittalaitteen kuormanohjaustoiminnallisuuksien avulla. Parhailaan käynnissä oleva mittalaitteiden uusiminen mahdollistaa kuormanohjauksen teknisen käyttöönoton ja tältä kannalta katsottuna muutoksen aikataulu sopii hyvin sähkömittareiden uusimisaikatauluun. Kymenlaakson Sähköverkon mittalaitteet ovat pääosin vaihdettu vuoden 2027 loppuun mennessä. Kuormanohjaustoiminnallisuuden toteutus vaatii sähköverkkoyhtiöiltä mittarien uusimisen lisäksi myös järjestelmäkehitystä mittalaitteiden ohjausrajapinnan toteuttamiseksi, mikä puolestaan lisää verkkoliiketoimintaan kohdistuvia kustannuksia. Luonnoksessa esitetyt arviot verkkoyhtiöiltä vaadittavalle kehitystyölle ovat mielestämme alakanttiin. Lisäksi järjestelmien kehitystyölle, mukaan lukien keskitetty joustoalusta, on varattava riittävästi aikaa. Kuormanohjaustoimintojen osalta pitää tietysti huomioida, että uusien kuormien kytkeminen mittalaitteiden kuormanohjaustoiminnallisuuden taakse on asiakkaan vastuulla ja jakeluverkkoyhtiöllä ei ole mahdollisuutta tehdä muutostöitä mittarin asennuksen yhteydessä.

Yhteenvedona yllä olevista muutoksista toteamme, että esitellyt toimet ovat tervetulleita asiakkaiden osallistamisen vahvistamiseksi sähkömarkkinoilla. Esitetyt muutokset kuitenkin vaativat sähköverkkoyhtiöiltä järjestelmiin liittyvää kehitystyötä ja sitä kautta kasvattaa mittaus- ja asiakastietojärjestelmien investointi- ja ylläpitokustannuksia. Kasvatvat kustannukset tulevat jollain aikavälillä näkymään myös verkkopalvelumaksuissa. Kehitystyölle on varattava myös riittävästi aikaa, jotta toiminnallisuudet on mahdollista toteuttaa. Tällä hetkellä luonnoksessa esitetty siirtymäaika 1.1.2026 tulee mm. kuormanohjaustoiminnallisuuden kannalta liian varhain.

Liittymisjohtojen määritelmän täsmentäminen sisältämään voimalaitosten yhteyteen sijoitettavat energiavarastot, jotka voivat hyödyntää voimalaitoksen liittymisjohtoa tai usean voimalaitoksen yhteistä liittymisjohtoa ilman liittymisjohdon muuttumista verkkoliiketoiminnaksi on erittäin tervetullut muutos. Muutos mahdollistaa energiavarastojen liittämisen liittymisjohtoon, jossa on useita voimalaitoksia. Näkemysemme mukaan tämä osaltaan tasoittaa tuotannon ja kulutuksen kausivaihteluita ja se voi mahdollisesti vakauttaa myös sähkön markkinahintaa sekä tuoda reservimarkkinoille lisäkapasiteettia. Molemmilla on näkemysemme mukaan positiivinen vaikutus sähkömarkkinoiden toimintaan.

Pylvänäinen Jouni
Kymenlaakson Sähköverkko Oy